

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Joh. Jonstoni Thaumatographia Naturalis

Jonston, Jan

Amstelodami, 1661

Caput XXII

urn:nbn:de:bsz:31-97032

obtinuit à Deo, ut, quam herbam sagitta in aërem emissa, tangeret delapsa, remedium illa esset malo. Cecidit in Cruciatam, & ejus usu fugata è regione pestis. Hæc ita dicuntur, *Camerar. Centur. 3. memorab. f. 23.*

CAPUT XXII.

DE GENISTA, GUAO, GINGIBERE, HYPERICO
& HYOSCIAMO.

TRibus à *Genista* sede pedibus, uno mense, ante & post Calendas Junii rapum quoddam invenitur, unius cubiti altitudinis, locis saxosis & arenosis. Si contundatur, & succus expressus, qui vino limpido est similis, totius anni spacio in vitrea recondatur lagena, generosi contra pestem remedii munus obtinet *Guao* Mexicanis Tlatlatian dicta, arbor est folia rubra, villosa, & nunquam decidentia ferens. Succus ejus adeo causticus, ut animalia & homines si sub illa dormiant, pilorum faciant jacturam. Fabrorum qui illam contrectant, manus & ora ita inflantur, ut multis diebus non detumescant. Cimicibus etiam infesta esse dicitur. *De Laet lib. 1. America cap. 1. Gingiber* radix est, quæ geniculatis repit internodiis, foliis arundinaceis, quæ bis terye in anno revirescunt. *Mathioli lib. 2. cap. 154.* Est nonnihil in sapore discriminis, cum præcox eruitur. Oportunum demetendi tempus, cum radix inaruerit, alioquin & cariee & teredini obnoxium. *Hyperici* & semini & floribus mira ad vulnera sananda facultas: præter ea, quæ in capite. Adeo illud odisse Dæmones scribunt, ut ejus suffitu statim avolent. Superstitiosum puto. Idem de *Helsine* dicitur, in recentibus præsertim vulneribus. *Receus* semiconvulsa vulnere si adaligeretur, & tertio solvatur die, non erit alio medicamento opus. *Math. in l. 4. cap. 81. Hyosciamus* mentem cum quadam verborum altercatione abalienat. Hinc nomen Alterci. Idque

tam verum, ut folia cocta colo exulcerato infernè infusa, producant eandem. In Ananiæ vallis montibus, pueros qui hyosciami semen comederant, adeo desipientes vidit Mathiolus ut parentes à Cacodæmonibus eos vexari crederent.

CAPUT XXIII.
DE HELENIO, HELIOTROPIO, & HIUCA.

Helenium stipes est, annua hominis staturam superans, viginti aliquando pedes & quatuor, sex ex quo terræ semen mandatam est mensibus, attollitur. Caulis fastigio capitulum quod strobilo simile, rotundius modo & latius insidet, quodque ingentis disci amplitudine in florem explicatur magnum. *Bauhin. ad l. 4. Diosc. c. 182.* Medius enim discus nonnunquam sesquipedem excedit, & foliis oblongis aurei coloris ceu radiis solaribus orbiculariter cingitur, media purpurascens planicie. Semen in disci alveolis dispositum est, cortice obductum nigro, medulla dulci. Eius tanta copia, ut aliquando ultra mille in uno disco reperias: Sunt, qui teneros foliorum pediculos pilis derasis, in craticula coctos, sale, oleo, & aromatibus condunt, palato carduis gratiores. Cum Sole in Orientem modo, modo convertitur in Occasum & quidem mirabiliter. Ad ejus enim ortum quasi præ reverentia capite nutans reclinatur, & cum surrexit, consistit, Solem semper respiciendo, & ad ejus radices se plurimum pandens, donec Sol occidat. *Heliotropio* formicæ necantur, obturatis ea illarum foraminibus. Scorpionis cavernula si ejus circumscribatur succo, nunquam egreditur foras; herbam si imposueris, emoritur. *Mathiol. ad lib. 4. c. 186.* *Hiuca* humanæ coxæ complet crassitudinem. Cum Sole se circumagat etiam nubilo die; noctu velut desiderio contrahitur. *Plin. l. 22. c. 21.* Redigunt eam in pollinem, pumicum aut cotium attritu; tum indunt in manicam, aquam,